Reaalse elu peegeldus Internetis

24 aastat tagasi - 08.11.2001 Autor: Jaan Vare

Paar kuud tagasi New Yorkis ja Washingtonis toimunud rünnakud tõid terroriga harjunud maailma aga hoopis uue dimensiooni, need tõusid esile just oma suure ulatuse poolest ja panid nii mõnegi juurdlema selle üle, kas maailm ikka on turvaline koht elamiseks.

"Out of the blue," ütleksid inglased 11. septembri ootamatuid sündmusi kommenteerides. Kõik, mis tungib ette hoiatamata meie tavapärasesse rutiini, muudab meid närviliseks ja vihaseks. Eriti hull on olukord veel siis, kui sellega kaasenvad kohutavad kahjud. Maapealsed, reaalse elu sündmused panevad mõtlema sellegi üle, kas Internet ja kõik sellega seotu on ikka turvaline, kas sealt ei või meid järsku mõni ettearvamatu oht ähvardada?

Usaldan, ei usalda

Seoses lennukatastroofidega ja WTC tornide kokkuvarisemisega kaotas esimest korda üle aastate otsimootorite senine liider sex oma positsiooni. Esikoha vallutasid hoopis Terrorism , afganistan, bin laden ja kõik muu, mis Ameerika hiljutiste sündmustega seotud. See on elav näide sellest, et Internetti peetakse mitte ainult lõbu- ja naudinguallikaks, vaid eelkõige just adekvaatseks informatsiooni hankimise kohaks. See on iseenesest küll positiivne, kuid siin peitubki tegelikult esimene oht: kuna tegemist on nii suure andmehulgaga, siis on raske (vahel lausa võimatu) otsustada, millist infot saab ja tasub usaldada ning millisesse peaks suhtuma teravdatud kriitikaga. Siin tulevad appi suurte uudisteagentuuride veebilehekülje d ja loomulikult valitsusasutused, kuid nende negatiivne külg on ühekülgne või ebapiisav teave. See kannustab omakorda otsima natuke raskemini leitavaid saite, kus esitatav tekst on palju põnevam ja sensatsioonilisem, kuid usaldusväärsus võib soovida jätta.

Samasse kategooriasse saab paigutada elektronkirjadena saadetavad nn infolehed, mis edastavad sageli ebamäärastest allikatest pärit andmeid või on erapoolikud. Keegi ei kipuks Eestis sinisilmselt uskuma nt Peetri E-Uudisteagentuuri teateid, kuid välismaa kõlava nimega saidid võivad esmapilgul tunduda täiesti usaldusväärsed.

Nakkusohtlik veeb

Viirustes, mida elektronpostiga levitatakse või mida kasutajad tänu oma kogenematusele ise arvutisse installivad, pole midagi uut. Reaalelu sündmustega on neil aga sageli tihedad sidemed. Osa viirusi on tehtud ainult käeharjutuseks ja mõne valmistamise taga on puhas pahatahtlikkus, kuid väga palju on ka selliseid, mille eesmärgiks on info levitamine. Mõni aeg tagasi hakkas levima Osama Bin Ladeni nime kandev pahalane, mille looja on saanud kannustust just septembrisündmustest. Viirused on küll vastuvaidlematult väga ohtlikud ja põhjustavad palju segadust, kuid nendest hoidumine pole õnneks raske. Ettevaatlikku ja vähegi teadmisi omavat veebikasutajat need tegelikult ei ohusta, sest nakatunud failid ei roni kaitstud arvutisse omapäi, selleks on ikka vaja kasutajapoolset sekkumist.

Raha ja paremad asjad läinud?

Kolmas ohuallikas, mis tekkinud seoses USA terrorirünnakutega, on aktiivsed häkkerid. Tuntud häkkerite rühmitus, mida juhib endine vang Kim Schmitz, murdis sisse ühte panka, uuris sealseid andmeid ja sulges kontosid. Oma teo õigustuseks väitsid nad, et otsisid terroristide raha ja püüdsid aidata USA võimusid, kuid tegelikult ei ole sellist teguviisi võimalik õigustada. Kes meist tahaks, et tema pangakontot uurivad võõrad või, mis veelgi hullem, teevad seal omatahtsi muudatusi ja sulgevad selle. Koos raha varastamisega kaob aga ka inimeste privaatsus ja see on kindlasti sama oluline varandus kui pangakontol olevad kroonid. Mõni häkkerirühmitus võib reaalsete sündmustega vabandada ka muid sissemurdmisi, millel on palju tõsisemad tagajärjed. Selliste tegude vastu pole tavainimesel kahjuks võimalik mitte midagi ette võtta, ka elektrooniliselt väheaktiivsed inimesed pole kaitstud, sest aina suurem osa kõigi elust on digitaalselt dubleeritud.

Vana hea turvaline võrk

on tegelikult ikka veel olemas. Reaalses elus toimuvad sündmused leiavad aga paratamatult kajastust ka Internetis, nii on see olnud võrgu algusest saadik ja see tendents kasvab koos veebi tähtsuse suurenemisega. Surfajatel tasub lihtsalt meeles pidada, et kunagi ei saa olla liiga ettevaatlik ning mõistlikus koguses umbusku tuleb alati kasuks.

- Uudised
- Turvalisus